

Economia

DE MEMÒRIA

El vidre català: 'Barcelona glass in venetian style'

20/04/13 02:00 - PROFESSOR DE POLÍTICA ECONÒMICA DE LA UB - [FRANCESC ROCA](#)

El 1956, la Hispanic Society de Nova York va publicar un llibre, amb 23 pàgines de làmines, d'Alice Wilson Fronthingham amb aquest títol: *Barcelona glass in Venetian style* (New York, Hispanic Notes & Monographs / The Hispanic Society of America, 1956). Matisada, feien seva la idea que la producció de vidres catalans als segles XVI i XVII era d'una altíssima qualitat, perfectament comparable a la coetània de Venècia / Murano. Vint anys abans, i basant-se en les grans col·leccions de Macaya, d'Ametller i de Mateu, ho havia plantejat en termes semblants Josep Gudiol i Ricart a *Els vidres catalans* (Barcelona, Alpha, 1936).

El primer gran centre de producció documentat és, al 1334, el forn de vidre de Berenguer Xatart de la població rossellonesa dita oficialment: Palau de Vidre. La normativa acadèmica de la llengua francesa que adopta l'Estat francès hi ha introduït, només, guions: avui és, en francès, Palau-de-Vidre.

A partir del segle XV i, sobretot, del XVI, que fou, segons Gudiol, el segle del "gran esclat per a la vidrieria catalana", els forns de vidre, que consumeixen una gran quantitat de llenya, es localitzen a nombroses poblacions catalanes. Les més destacades serien: Palau de Vidre, Vilanova de la Fusina, Sant Vicenç dels Horts, Cervelló, Vallromanes, Vidreres, Vallbona, Vallvidrera, la Guàrdia de Montserrat, Mataró, Arenys de Mar, Montcada, Cornellà de Llobregat, Vilafranca del Penedès, Almatret, Vimbodí. La ciutat de Barcelona en serà, a més d'un centre de producció, el centre comercial i el port d'exportació.

Al País Valencià, la producció també és important. Els forns de vidre es localitzarien a Busot, Biar, l'Olleria, Salines, Alzira. A Busot, per exemple, al XVIII, es produïen a l'any 80.000 peces de vidre (làmines planes, ampolles, porrons, vasos).

A més d'importar vidre d'Orient (de Damasc, Alexandria), de Venècia i d'Anglaterra destinat al consum intern, les exportacions de vidres catalans són importants des del 1500. Segons el testimoni contemporani de la geografia de Pere Gil (el manuscrit, datable *circa* el 1600) "d'aquest vidre se'n carreguen caixes (al port de Barcelona) per a Castella, l'Índia, França, Itàlia i altres parts". L'hispanista txec Pavel Stepanek ha descobert que "al segle XVII s'importava (a Bohèmia) el vidre de Catalunya... és una cosa absolutament sorprenent" (www.radio.cz/print/es35357). Stepanek no coneix, pel que sembla, el llibre d'Alice Fronthingham ni els de Josep Gudiol.

Segons Gudiol, d'altra banda, les exportacions del vidre venecià català anaren més lluny: "Amèrica es proveí, fins ben entrat el segle XIX, de productes de la indústria vidriera catalana." Fins a la llibertat de comerç al darrer terç del XVIII, les exportacions es feien obligatòriament via Sevilla/Cadis, al port de l'Havana. Després, altres ports americans acolliren els productes catalans.

ALS MUSEUS DEL MÓN.

Les millors col·leccions de vidre català són a terres catalanes. Es troben als museus d'art, d'arqueologia o d'arts decoratives de Peralada, Vic, Girona, Badalona, Barcelona, Sitges, Poblet, Tarragona. Des de 1993, un Museu del Vidre a Vimbodí (on hi ha notícia d'un forn al servei de Poblet el 1188).

Fora de Catalunya, alguns museus del món exhibeixen peces, en molts casos de gran categoria, de vidre català. Se'n coneixen alguns: Victoria and Albert Museum i British Museum de Londres, Musée de Cluny i Musée des Arts Decoratives de París, Kuntsgewerbem de Berlín, Museo Correr de Venècia, Museo del Vetro de Murano, Museo de les Arts Decoratives de Praga, Museo Vaticano de Roma, Museo Civico di Castel Nuovo de Nàpols, Hispanic Society i Brooklyn Museum de Nova York. Però, ben segur, la llista és incompleta.

Tweet 0

Recomendar 0

Un mestre mostra l'art de treballar el vidre al Museu del Vidre de Vimbodí. Foto: ARXIU.

El primer gran centre de producció documentat és, al 1334, el forn de vidre de Berenguer Xatart de la població rossellonesa dita oficialment: Palau de Vidre. La normativa acadèmica de la llengua francesa que adopta l'Estat francès hi ha introduït, només, guions: avui és, en francès, Palau-de-Vidre. A partir del segle XV i, sobretot, del XVI, que fou, segons Gudiol, el segle del "gran esclat per a la vidrieria catalana", els forns de vidre, que consumeixen una gran quantitat de llenya, es localitzen a nombroses poblacions catalanes

Francesc Roca Rosell

Altres articles de l'autor

04/05/2013 **Catalunya i els imperis (i 2)**

27/04/2013 **Catalunya i els imperis (1)**

Més articles ...

Notícies de ...

Vilafranca del Penedès Sant Vicenç dels Horts Cornellà de Llobregat Arenys de Mar Vallromanes Tarragona Barcelona Almatret Vidreres Peralada Cervelló Badalona Vimbodí i Poblet L'Olleria Girona Sitges Mataró Alzira Busot Biar Vic

Alguns dubtes

La comunicació de Robert Jesse Charleston a les Journées Internationales du Verre (Damasc, 1964) va plantejar el dubte que alguns vidres venecians d'altres museus fossin catalans. En concret, inclou: Cecil Higgins Museum (Bedford), Wadsworth Collection (Hartford), The Corning Museum og Glass (Corning), la col·lecció Ernst Ascher (París), Gemeente Museum (la Haia), MOMA (Nova York), Toledo Museum (Toledo/Ohio), Yale University Art Gallery (Yale/New Haven), Museu d'Art Islàmic (el Caire), Museu Nacional (Damasc), Topkapi Saray (Istanbul) i la col·lecció Wolff (São Paulo).

Darrera actualització (Dissabte, 20 d'abril del 2013 02:00)

Publicat a

[L'Econòmic Catalunya](#) 20-04-2013 Pàgina 39

DESA LA NOTÍCIA A:

Desar-la al meu compte

Seguir la notícia

Des del [registre](#) pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.